

P6_TA-PROV(2009)0333

Icke-spridning och framtiden för fördraget om icke-spridning av kärnvapen (NPT)

Europaparlamentets rekommendation till rådet av den 24 april 2009 om icke-spridning och framtiden för fördraget om icke-spridning av kärnvapen (NPT) (2008/2324(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna rekommendation

- med beaktande av förslaget till rekommendation till rådet från Annemie Neyts-Uyttebroeck för ALDE-gruppen och Angelika Beer för Verts/ALE-gruppen, om icke-spridning och framtiden för fördraget om icke-spridning av kärnvapen (NPT) (B6-0421/2008),
- med beaktande av den kommande översynskonferensen 2010 mellan parterna i fördraget om icke-spridning av kärnvapen,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner av den 26 februari 2004¹, den 10 mars 2005², den 17 november 2005³ och den 14 mars 2007⁴ om icke-spridning och nedrustning av kärnvapen,
- med beaktande av sin resolution av den 5 juni 2008 om genomförandet av den europeiska säkerhetsstrategin och ESFP⁵,
- med beaktande av EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen, som antogs av Europeiska rådet den 12 december 2003,
- med beaktande av rådets uttalande den 8 december 2008 om förstärkning av den internationella säkerheten, särskilt punkterna 6, 8 och 9, där rådet ger uttryck för EU:s beslutsamhet att bekämpa spridningen av massförstörelsevapen och deras bärare,
- med beaktande av den nyckelroll som gruppen för kärnmaterialsleverantörer har när det gäller att hindra spridningen av kärnvapen,
- med beaktande av de resolutioner om icke-spridning av kärnvapen och kärnvapenedrustning som antagits av FN:s säkerhetsråd, särskilt resolution 1540 (2004),
- med beaktande av fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar, Internationella atomenergiorganets (IAEA) övergripande säkerhetskontrollavtal och tilläggsprotokoll, konventionen om fysiskt skydd av kärnämne, den internationella konventionen om bekämpande av nukleär terrorism, Haag-uppförandekoden mot spridning av ballistiska missiler, fördraget om minskning av strategiska vapen (START I) som kommer att löpa ut 2009 och fördraget om minskning av strategiska offensiva vapen (SORT),

¹ EUT C 98 E, 23.4.2004, s. 152.

² EUT C 320 E, 15.12.2005, s. 253.

³ EUT C 280 E, 18.11.2006, s. 453.

⁴ EUT C 301 E, 13.12.2007, s. 146.

⁵ Antagna texter, P6_TA(2008)0255.

- med beaktande av rapporten om genomförandet av den europeiska säkerhetsstrategin som antogs av Europeiska rådet den 11 december 2008,
- med beaktande av artikel 114.3 och artikel 90 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A6-0234/2009) , och av följande skäl:
 - A. Det finns ett behov att ytterligare stärka icke-spridningsavtalets samtliga tre pelare: icke-spridning, nedrustning och samarbete kring den civila användningen av kärnkraft.
 - B. Det är mycket oroväckande med bristen på framsteg när det gäller att uppnå konkreta målsättningar (såsom de ”13 stegen”¹) för att fullfölja de mål i fördraget om icke-spridning av kärnvapen som man kommit överens om vid tidigare konferenser för översyn av icke-spridningsfördraget. Särskilt oroväckande är det med tanke på de hot som nu uppstår från en rad olika källor, inbegripet den ökande spridningen, risken för att teknik och radioaktivt material hamnar i händerna på kriminella organisationer och terrorister samt motviljan hos de kärnvapenstater som har undertecknat icke-spridningsfördraget att minska eller avskaffa sina kärnvapenarsenaler och att helt och hållet överge den militära doktrinen om kärnvapenavskräckning.
 - C. Spridningen av massförstörelsevapen och deras bärare till såväl statliga som icke-statliga aktörer utgör ett av de allvarligaste hoten mot den internationella stabiliteten och säkerheten.
 - D. Såsom tydligt anges i den EU-strategi mot spridning av massförstörelsevapen som Europeiska rådet antog den 12 december 2003 har EU åtagit sig att använda alla tillgängliga instrument för att förebygga, avskräcka, stoppa och om möjligt avveckla spridningsprogram som inger oro på global nivå.
 - E. EU måste anstränga sig ytterligare för att motverka spridningen av kärnvapen och finansieringen av denna, beivra spridning genom införande av sanktioner samt vidta åtgärder för att förhindra immateriella överföringar av kunskap och kompetens med alla till buds stående instrument, inbegripet multilaterala fördrag och kontrollmekanismer, nationella och internationellt samordnade exportkontroller, samarbetsprogram för hotminskning samt politiska och ekonomiska påtryckningsmedel.
 - F. De nya förslagen om nedrustning är mycket uppmuntrande, exempelvis de förslag som lades fram av Henry Kissinger, George P. Shultz, William J. Perry och Sam Nunn i januari 2007 och i januari 2008, modellen för en kärnvapenkonvention och Hiroshima-Nagasaki-protokollet, som främjas globalt av det civila samhällets organisationer och politiska ledare. Uppmuntrande är även kampanjer som ”Global Zero” som bygger på argumentet att en avgörande metod att förebygga spridning av kärnvapen och åstadkomma världsomfattande säkerhet är att verka för ett avskaffande av kärnvapen.
 - G. Den franska och den brittiska regeringens initiativ för att minska sina respektive kärnvapenarsenaler bör välkomnas.

¹ FN, 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT/CONF.2000/28 (del I och II).

- H. Starkt uppmuntrande är i synnerhet den amerikanska presidenten Barack Obamas tydliga ställningstagande till kärnvapenfrågor i Prag den 5 april 2009, hans åtagande att fortsätta med kärnvapenedrustningen och hans vision om en värld utan kärnvapen. Det konstruktiva samarbetet mellan Förenta staterna och Ryssland för att förnya START-fördraget, ta ballistiska missiler ur hög beredskap och avsevärt minska Förenta staternas lager av kärnvapen och material är välkommet. Förenta staternas beslut att fullt ut delta i E3+3-processen med Iran bör också välkomnas. Förenta staternas ratificering av tilläggsprotokollet till IAEA:s avtal om säkerhetskontroll bör välkomnas som ett positivt och förtroendeskapande steg. President Obamas avsikt att slutföra Förenta staternas ratificering av fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (CTBT) och inleda förhandlingar om ett fördrag om förbud mot klyvbart material är mycket välkommen.
- I. Det krävs nära samordning och samarbete mellan EU och dess partner, i första hand Förenta staterna och Ryssland, för att återuppliva och stärka icke-spridningssystemet.
- J. Det är mycket viktigt att stärka icke-spridningsfördragets roll som hörnsten i det världsomspännande icke-spridningssystemet och att erkänna att det omgående krävs djärvt politiskt ledarskap och många progressiva, stegvisa åtgärder för att bekräfta icke-spridningsavtalets betydelse och för att stärka de avtal, fördrag och organ som utgör de nuvarande icke-spridnings- och nedrustningsinstrumenten, i första hand CTBT och IAEA.
- K. Det gemensamma brittiskt-norska initiativet för att bedöma genomförbarheten av, och utarbeta tydliga förfaranden för, en eventuell avveckling av kärnvapen samt kontrollförfarandena för detta bör välkomnas. Detta är ett mycket positivt initiativ för EU, Nato och andra berörda aktörer.
- L. Det franska ordförandeskapet sände en skrivelse daterad den 5 december 2008 till FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon, som innehöll EU:s nedrustningsförslag som antogs av Europeiska rådet i december 2008.
- M. Javier Solana, EU:s höge representant för Gusp, höll ett tal den 9 december 2008 vid konferensen "Peace and Disarmament: A World without Nuclear Weapons" där han välkomnade att frågan om kärnvapenedrustning återigen har hamnat överst på den internationella dagordningen och underströk att EU måste integrera icke-spridning i sin allmänna politik.
- N. Förenta staternas president Obama höll ett välkommet tal i Prag den 5 april 2009, i vilket han uppgav att Förenta staterna har en moralisk skyldighet att föra en kampanj för att befria världen från alla kärnvapen. Han medgav dock att detta mål kanske inte kan uppnås under hans livstid, och betonade att fördraget om icke-spridning av kärnvapen måste stärkas som en utgångspunkt för samarbete och en stegvis lösning. Den nya amerikanska regeringen bör fullt ut låta Europeiska unionen delta i denna kampanj, och särskilt i det globala sammanträde som ska hållas 2009 för att ta itu med kärnvapenhotet.
- O. Det har blivit allmänt bruk att införa "icke-spridningsklausuler" i de överenskommelser som EU ingått med tredje land sedan 2003.
- P. EU har ställt sig bakom icke-spridnings- och nedrustningsinitiativ utanför FN:s ram, exempelvis initiativet för säkerhet mot spridning av massförstörelsevapen (Proliferation Security Initiative) och G8-gruppens globala partnerskap.

Q. Kommissionen har observatörsstatus i såväl gruppen för kärnmaterialsleverantörer som konferensen för översyn av icke-spridningsavtalet, och rådets sekretariat deltar också i den sistnämnda konferensen genom antingen EG-delegationen eller EU:s ordförandeskap.

1. Europaparlamentet riktar följande rekommendationer till rådet:

- (a) Rådet uppmanas att se över och uppdatera rådets gemensamma ståndpunkt 2005/329/Gusp av den 25 april 2005 om 2005 års utvärderingskonferens mellan parterna i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen¹, och att godkänna denna vid Europeiska rådets möte i december 2009, för att förbereda för ett framgångsrikt resultat av konferensen för översyn av icke-spridningsfördraget 2010 som kommer att ytterligare stärka icke spridningsavtalets tre befintliga pelare. Rådet uppmanas att eftersträva det mål att på sikt avveckla alla kärnvapen som presenteras i förslaget till kärnvapenkonvention.
- b) Rådet uppmanas att intensifiera ansträngningarna för att se till att icke-spridningssystemets regler och instrument ges universell spridning och att de tillämpas på ett effektivt sätt, i första hand genom att förbättra möjligheterna till kontroll.
- c) Rådet uppmanas att, i samarbete med sina partner, aktivt stödja konkreta förslag för att se till att IAEA får kontrollen över tillverkningen, användningen och upparbetningen av allt kärnbränsle, inbegripet upprättandet av en internationell bränslebank. Rådet uppmanas även att stödja andra initiativ för multilateraliseringen av kärnbränslecykeln i syfte att uppnå en fredlig användning av kärnenergi, samtidigt som man i detta sammanhang bör komma ihåg att parlamentet välkomnar att rådet och kommissionen är beredda att bidra med upp till 25 000 000 EUR för upprättandet av en kärnbränslebank under IAEA:s kontroll och önskar att den gemensamma åtgärden i detta ärende snabbt godkänns.
- d) Rådet uppmanas att främja ytterligare åtgärder för att stärka IAEA:s mandat, inbegripet åtgärder för att vinna allmänt erkännande av tilläggsprotokollen till IAEA:s säkerhetskontrollavtal och andra steg för att utveckla förtroendeskapande åtgärder. Rådet uppmanas även att se till att denna organisation får tillräckligt med resurser för att kunna fullfölja sitt viktiga mandat att göra kärnenergiverksamhet säker.
- e) Rådet uppmanas att göra betydande framsteg i fråga om G8-gruppens partnerskapsinitiativ, initiativet för säkerhet mot spridning av massförstörelsevapen och det globala initiativet om minskning av hot samt att främja det snara ikraftträdandet av CTBT.
- f) Rådet uppmanas att fördjupa sin dialog med den nya amerikanska regeringen och alla kärnvapenmakter för att få till stånd en gemensam dagordning med målet att gradvist minska lagret av kärnstridspetsar. Rådet uppmanas vidare att i synnerhet stödja Förenta staternas och Rysslands åtgärder att avsevärt minska sina kärnvapenlager i enlighet med START-I- och SORT-fördragen. Rådet uppmanas dessutom att påskynda en ratificering av CTBT och en förnyelse av START-fördraget.

- g) Rådet uppmanas att vid konferensen för översyn av icke-spridningsfördraget 2010 utveckla strategier för att nå en överenskommelse om ett fördrag som stoppar produktionen av klyvbara material avsedda för vapen på ett sätt som inte är diskriminerande. Med det menas att det fördrag som förhandlas fram bör kräva att inte bara stater som inte har kärnvapen eller stater som för närvarande inte omfattas av icke-spridningsfördraget, utan även de fem medlemmarna i FN:s säkerhetsråd, som alla har kärnvapen, avstår från produktion av klyvbara material för vapen samt avvecklar alla sina befintliga anläggningar som producerar klyvbara material för vapen.
 - h) Rådet uppmanas att ge sitt fulla stöd till åtgärder för att stärka och förbättra systemen för att kontrollera tillämpningen av alla tillgängliga instrument för icke-spridning.
 - i) Rådet uppmanas att begära en utvärdering av effektiviteten hos klausulerna om icke-spridning av massförstörelsevapen i avtal som ingåtts mellan EU och tredje land.
 - j) Rådet uppmanas att regelbundet hålla parlamentet underrättat om alla förberedande möten inför den översynskonferens om icke-spridningsavtalet som ska hållas 2010 samt att vid denna konferens ta vederbörlig hänsyn till parlamentets ståndpunkter i frågor som rör icke-spridning och nedrustning.
2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna rekommendation till rådet och, för kännedom, till kommissionen, FN:s generalsekreterare, ordföranden för konferensen för översyn av icke-spridningsfördraget 2010, medlemsstaternas parlament, det globala parlamentariska nätverket för kärnvapenedrustning (PNND) samt till Borgmästare för fred.